

z kapitalistických armád

VOJENSKÉ ROZPOČTY HLAVNÍCH STÁTŮ NATO

Pozitivní vývoj v mezinárodních vztazích, který se díky mírové politice Sovětského svazu začal projevovat od počátku sedmdesátých let, se zatím nepromítá v omezování vojenských příprav členských zemí NATO. Spojené státy, hlavní imperialistická mocnost, sice připouštějí ve své oficiální politice možnost jednání se socialistickými zeměmi, ale jen z pozice síly. Rozpracovávají proto plány další výstavby a modernizace svých ozbrojených sil do konce tohoto desetiletí, které mají zajišťovat splnění jejich současných vojenskopolitických cílů. Nutí i své spojence k realizaci kvalitativního zlepšování svých armád.

Tento obecný trend imperialistických zemí ideologicky ovlivňovat socialistické společenství rozvíjením ekonomických, kulturních a jiných styků a zároveň zvyšovat svou vojenskou sílu, se odráží i ve vojenských rozpočtech členských zemí NATO pro rok 1973.

Výdaje vojenských rozpočtů všech států NATO stouply ze 107 miliard US dolarů v roce 1972 na 115,3 miliard US dolarů v roce 1973 (tj. o 7,8 % v nominální hodnotě a asi o 3 % v reálné hodnotě). Došlo tak k značnému zvýšení tempa v narůstání vojenských výdajů v rámci celé aliance [v období let 1968—1972 se přímé vojenské výdaje aliance zvýšily v nominální hodnotě celkem o 2,9 %, v roce 1973 oproti r. 1972 o 7,8 %]. I přes rychlejší růst vojenských výdajů u evropských členských států paktu si USA zachovaly největší podíl na přímých vojenských výdajích NATO (70 % v r. 1973 oproti 71 % v r. 1972 a téměř 77 % v roce 1968).

Celkový přehled přímých vojenských výdajů členských zemí Severoatlantického paktu v r. 1973 dává **tabulka 1**.

Vzhledem k tomu, že ve vojenských rozpočtech hlavních kapitalistických zemí jsou uváděny i úvěry na zbraně a zbraňové systémy, které jsou v současné době ve stadiu výzkumu nebo vývoje a měly být dány do výzbroje až v příštích letech, můžeme z nich usuzovat o dalších směrech výstavby ozbrojených sil jednotlivých členských států NATO.

Podplukovník ing. Zdeněk J u m r

Tabulka 1

Stát	Měna	Vojenský rozpočet 1973			Přírůstek (úbytek) v nominální hodnotě v %	Přírůstek (úbytek) v reálné hodnotě v %	Procento přímých vojenských výdajů	
		národní měna	US dol.	Kčs			z hrubého společenského produktu	ze státního rozpočtu
		miliardy						
USA	US \$	81,1	81,1	538	+ 6,2	+ 3,0	6,4	30,2
V. Británie	£	3,3	7,9	48,8	+17,9	+ 5,6	5,7	30,0
NSR	DM	26,5	8,3	56,3	+ 8,4	+ 2,5	2,8	22,0
Francie	Ffrs	34,8	6,8	45,2	+11,5	+ 3 5	3,2	18,6
Dánsko	Dkr	3 6	0,6	3,4	+ 5,8	0	2,1	6,5
Norsko	Nkr	3,5	0,5	3,5	+ 9,1	+ 3,0	3,5	11,3
Belgie	Bfrs	39,0	0,9	5,8	+ 8,9	+ 3,5	2,2	8,4
Holandsko	Hfl	5,2	1,6	10,7	+ 4,8	— 2,5	3,4	12,0
Lucembursko	Lfrs	0,6	0,01	0,08	+15,8	+10,0	0,7	3,1
Itálie	Lit	2,3	3,9	23,0	+21,5	+15,0	2,8	12,2
Řecko	Drs	13,5	0,5	3,0	+14,0	+ 7,0	5,0	12,9
Turecko	Ltqs	11,1	0,7	4,9	+37,0	+25,0	6,2	18,2
Portugalsko	Esc	11,9	0,4	2,9	+ 3,0	— 2,0	6,0	27,3
Kanada	Kan \$	2,1	2,1	13,9	+ 7,7	+ 2,5	2,4	11,0
Členské státy NATO	US \$	—	115,3	759,48	+ 7,8	—	—	—
Z toho evropské členské státy NATO	US \$	—	32,1	207,58	+11,8	—	—	—

Spojené státy americké

Pro rozpočtový rok 1973/74 (začal 1. července 1973 a končí 30. června 1974) byly navrženy přímé vojenské výdaje ve výši 81,1 miliard dolarů. Došlo tak ke zvýšení oproti předchozímu roku o 4,7 miliardy dolarů, tj. v nominální hodnotě o 6,2 procenta, v reálné hodnotě, vlivem pokračující inflace, asi o 3 %. Vojenský rozpočet tvoří 30,2 % z celkového federálního rozpočtu a 6,4 % z předpokládaného hrubého společenského produktu.

Materiálně tak vyjadřuje náplň současné Nixonovy vojenskopolitické doktriny, která vychází z předpokladu dalšího budování moderních ozbrojených sil pro možnost jednání se socialistickými zeměmi z pozice síly.

Za rozhodující součást jsou považovány i nadále strategické síly. V jejich rámci stále větší důležitosti nabývají strategické námořní síly. Důraz je však v současné době kladen i na zvyšování možnosti sil všeobecného určení.

Z požadovaných úvěrů rozpočtu na výzkum a vývoj nových zbraňových systémů můžeme vyvodit, že dosažený trend vojenské politiky v USA potrvá i v budoucích letech. Při realizaci všech plánovaných programů bude i nadále docházet k nominálnímu i reálnému zvyšování vojenských výdajů, i když jejich podíl na hrubém společenském produktu USA se může poněkud snižovat.

Narušit tento trend mohou jen zásadní změny v mezinárodní situaci či nepředvídané ekonomické potíže vzniklé vlivem prohlubující se všeobecné krize kapitalismu nebo důsledku energetické situace ve světě.

Podle operačního členění amerických ozbrojených sil mají ve vojenském rozpočtu pro r. 1973/74 hlavní význam rozpočtové úvěry pro:

Strategické síly

Tvoří základ vojenské síly Spojených států a jejich strategie „realistického odstrašování“.

Navržené úvěry pro udržování a rozvoj strategických sil ve výši 18 miliard dolarů jsou přibližně stejné jako v předchozím roce.

Přes uzavřené dohody SALT I vojenský rozpočet počítá nejen s udržováním všech tří složek těchto sil (pozemních strategických RS, strategických KS umístěných na jaderných ponorkách a strategických bombardovacích letounů), ale i s jejich rychlou modernizací v budoucích letech. Zaměření nadále zůstává na strategické ú-

točné zbraně, na které bylo vyčleněno 13,4 mld US dolarů [tj. 74% z finančních prostředků určených na strategické síly]. Na strategické obrané prostředky bylo určeno 4,6 mld US dolarů [tj. 28 % z finančních prostředků určených na strategické síly].

Hlavní úkoly, které má rozpočet zabezpečit, jsou:

- pokračovat ve vývoji nového systému jaderných ponorek TRIDENT s dokonalejšími mezikontinentálními balistickými řízenými střelami ULMS;

- přezbrojit dalších pět ponorek z řízených střel POLARIS na řízené střely POSEIDON s vícenásobnými jadernými hlavicemi;

- pokračovat v obměně mezikontinentálních řízených střel MINUTEMAN II střelami MINUTEMAN III s vícenásobnými bojovými hlavicemi;

- pokračovat ve vývoji RS s plochou dráhou letu pro jaderné ponorky;

- zahájit výzkumné práce na mobilní pozemní strategické mezikontinentální balistické RS, které by v budoucnu měly nahradit řízené střely MINUTEMAN;

- dokončit protiraketový obranný systém SAFEGUARD v Grant Forks a mít připraveny plány k jeho případnému rozvinutí k ochraně Washingtonu;

- pokračovat ve vylepšování protiraketového výstražného systému;

- zvýšit úroveň velení strategickým silám za pomoci nových typů vzdušných velitelských stanovišť a družicového spojení.

Síly všeobecného určení

Skládají se z pravidelných sil (pozemní vojsko, vojenské letectvo a vojenské námořnictvo) a záloh. Jsou určeny pro hájení zájmů Spojených států v zámoří. V současné době, kdy existuje rovnováha ve strategických prostředcích mezi USA a SSSR, je jim přičítán stále větší význam, zvláště pokud jde o použití v omezených válkách. Proto též úvěry určené na tyto síly v rozpočtovém roce 1973/74 ve výši 54,6 mld dolarů tvoří dvě třetiny z celkové částky rozpočtu. Mají zajistit tyto hlavní cíle:

- zvýšit palebnou sílu a mobilitu pozemního vojska;

- zvýšit údernou sílu taktického letectva;

- zvýšit bojovou sílu protiponorkových sil vojenského námořnictva.

Uvedené cíle se mají u jednotlivých součástí pravidelných sil realizovat takto:

- a) **Pozemní vojsko** obdrží další střední tanky M60A1, obrněné transportéry,

zdokonalené protiletadlové rakety HAWK, protitankové řízené střely DRAGON a TOW, samohybná děla a houfnice, laserové naváděče cílů pro lehký tank M551 SHERIDAN, nové prostředky taktického i strategického spojení. Bude zahájena výměna řízených střel SERGEANT řízenými střelami LANCE, budou pokračovat dodávky řízených střel PERSHING 1A.

Pokračovat bude i výzkum a vývoj prototypu nového tanku, vrtulníku CH-53E, víceúčelového vrtulníku UTTAS, těžkého dopravního vrtulníku, nového bitevního vrtulníku AAH, přenosné RS proti nízkoletajícím cílům STINGER, RS pro vrtulníky HELLFIRE, rychlopalného kanónu, houfnice ráže 155 mm a dalšího dělostřeleckého i jiného materiálu.

b) **Vojenské letectvo** obdrží první letouny nové generace F-15, další letouny F-4E, C-130H a C-5A, vrtulníky UH-1, řízené střely SHRIKE, SRAM, SPARROW a MAVERICK.

Budou pokračovat výzkumné a vývojové práce na letounech F-15 a F-5E, letounu pro systém letecké podpory A-10, letounu pro systém včasné výstrahy E-2C, na zlepšení leteckých řízených střelách SIDEWINDER, SPARROW a CONDOR a na dokončení letecké řízené střely PHOENIX.

c) **Vojenské námořnictvo.** V rámci námořnictva bude zahájena výstavba třetí letadlové lodi na jaderný pohon NIMITZ, pět rychlých útočných ponorek na jaderný pohon a sedmi torpedoborců vyzbrojených řízenými střelami. Uskuteční se dodávky zdokonalených PLRS i RS proti povrchovým plavidlům, torpéd, sonarů, radiolokátorů a zbraňových systémů k ni-

čení ponorek a různých elektronických i jiných technických zařízení pro ponorky a lodě určené k přehledování moří.

Bude pokračovat výzkum jaderných reaktorů pro pohon dalších nových letadlových lodí a útočných ponorek, vývoj prostředků k odhalování ponorek a zařízení k protiraketové obraně lodí, nových druhů družic pro přesnou navigaci plavidel. Pokračovat budou i vývojové práce na letounu F-14, letounu pro boj s ponorkami S-3A a námořních RS HARPOON a AEGIS.

Při pokračování současné politiky Spojených států a realizování všech programů, na které byly ve vojenském rozpočtu pro finanční rok 1973/74 vyžádány úvěry, by došlo do r. 1980 k růstu vojenských výdajů v reálné hodnotě [tj. v hodnotě dolarů z r. 1973] do výše 97,3 mld US dolarů a v nominální hodnotě [tj. s přihlédnutím k inflačnímu trendu] do výše 114 mld US dolarů. K největšímu zvýšení by došlo u výdajů na strategické jaderné síly (o 20,5 % v reálné hodnotě). Výdaje na síly všeobecného určení by vzrostly o 5,3 % v reálné hodnotě, zatímco výdaje na prostředky vzdušné a námořní přepravy, ubytování a vojenskou pomoc by zůstaly v přibližně stejné reálné hodnotě jako v rozpočtovém roce 1973/74. K značnému vzrůstu, vzhledem ke snaze zajišťovat pro dobrovolnickou armádu kvalifikované kádry, by došlo u úvěru na platy a penze.

Německá spolková republika

Pro rok 1973 činily výdaje vojenského rozpočtu 26 553 miliard DM. Došlo tak ke zvýšení oproti předchozímu roku o 2 055 miliard DM, tj. v nominální hodnotě o 8,4 procenta a v reálné hodnotě, vlivem inflačního znehodnocení marky o 2,5 %. Vojenský rozpočet tvořil 22 % z celkového státního rozpočtu a 2,8 % z hrubého společenského produktu.

Zvýšené výdaje vojenského rozpočtu jsou v souladu s přijatým dlouhodobým plánem modernizace Bundeswehru. Výstavba silných ozbrojených sil má zajišťovat dosažení vlastních hegemonistických cílů západoněmeckého imperialismu v rámci Evropy a je současně v souladu s americkou vojenskopolitickou doktrínou.

Vzhledem k dlouhodobosti cílů politiky západoněmecké buržoazie na evropském kontinentě můžeme předpokládat, že dosavadní trend nominálního i reálné-

ho růstu vojenských výdajů NSR potrvá i v budoucnu. K určitým výkyvům může dojít následkem nepředvídaných ekonomických či sociálních krizí, spojených se současným vývojem kapitalistického světa.

V rámci vojenského rozpočtu pro rok 1973 se investiční náklady podílely 38,3 % na veškerých rozpočtových výdajích. Hlavní jejich součástí tvořily výdaje na nákup zbraní a bojové techniky, z kterých jednotlivé složky Bundeswehru dostaly:

Pozemní vojsko obdrželo 2 923 mln DM, tj. o 5,6 % více než v předchozím roce. V rámci úsilí o zvýšení palebné síly a mobility pozemního vojska se uskutečnily dodávky dalších tanků LEOPARD, obrněných transportérů MARDER a M-113 a vrtulníků CH-53.

Do konce sedmdesátých let má dojít k dalším dodávkám tanků LEOPARD 2 i nově vyvíjeného typu tanku KPZ 80, obr-

něných transportérů MARDER, nákladních automobilů, vrtulníků CH-53A, nových protiletadlových kanónů a vylepšených PLRS HAWK.

Dojde k nákupu ŘS LANCE z USA, které vystřídají dělostřelecké rakety HO-NEST JOHN.

Vojenské letectvo obdrželo 2 317 mln DM, tj. o 2,2 % více než v předchozím roce. K této částce je však nutné přičíst ještě 550 mln DM na nákupy letounů PHANTOM z USA v rámci úhrady výdajů, spojených s pobytom amerických vojsk na území NSR. Finanční prostředky pro tento účel nebyly součástí vojenského rozpočtu, ale byly vedeny ve zvláštní položce společného ministerstva financí.

Vzhledem k důrazu, kladenému na modernizaci taktického letectva a zlepšení možností PVO, vojenské letectvo obdrželo další letouny F-4E a pokračovala výstavba systému uvědomování proti nízkoletajícím cílům a budování palebných postavení PLRS HAWK.

Do konce sedmdesátých let má dojít k dalším dodávkám letounů F-4E, nových letounů ALPHA-JET a PANAVIA 200.

Vojenské námořnictvo obdrželo 894 mln DM, tj. o 10,4 % více než v předchozím roce. Vzhledem k důrazu, kladenému na zvýšení možností protiponorkové obrany v Severním moři a obrany baltských průlivů povrchovými plavidly, došlo k zahájení výstavby dalších konvenčních ponorek a povrchových plavidel vybavených

mi řízenými střelami. Kromě toho byly zakoupeny nové vrtulníky SEA KING.

Do konce sedmdesátých let obdrží vojenské námořnictvo další ponorky a bojové čluny různých typů vyzbrojené ŘS.

Z provozních nákladů, které tvořily 61,7 % veškerých rozpočtových výdajů, byly určeny hlavní položky na platy a sociální zabezpečení příslušníků Bundeswehru. Měl tak být zajištěn další nábor mladých lidí do ozbrojených sil.

Kromě přímých výdajů na spolkovou armádu, uvedených ve vojenském rozpočtu, byly ve státním rozpočtu NSR pro rok 1973 vyčleněny zvláštní položky na:

Výdaje spojené s pobytom cizích vojsk na území NSR

— ve výši 799 mln DM, tj. o 16,4 % více než v předchozím roce.

Výdaje na civilní obranu

— ve výši 543 mln DM, tj. o 7,9 % více než v předchozím roce.

Výdaje na jednotky spolkové ostrahy hranic

— ve výši 609 mln DM, tj. o 22,5 % více než v předchozím roce.

Při pokračování v plnění dlouhodobého plánu modernizace výzbroje Bundeswehru vzrostou podle současných propočtů výdaje vojenského rozpočtu pro rok 1980 v nominální hodnotě na 45,6 mld DM. Budou se tak podílet 3,5 % na hrubém společenském produktu a 23 % na státním rozpočtu.

Velká Británie

Pro finanční rok 1973/74 (od 1. dubna 1973 do 31. března 1974) byl odhlasován vojenský rozpočet ve výši 3 365 miliard liber. Oproti roku 1972/73 došlo ke zvýšení o 511 miliard liber, tj. v nominální hodnotě o 17,9 % a v reálné hodnotě, vzhledem k vysokému inflačnímu trendu o 5,6 %. Vojenské výdaje tvoří 5,75 % z hrubého společenského produktu. V přepočtu těchto výdajů na jednoho obyvatele se Velká Británie řadí na první místo mezi evropskými členskými zeměmi NATO.

K tomuto podstatnému zvýšení došlo i přes ekonomické potíže Velké Británie, nepevnost její měny a pasivní platební bilanci. Z toho je zřejmé, že konzervativní vláda počítá se silnými ozbrojenými silami jako faktorem, který by měl napomáhat postupnému dosahování vlastních cílů britského kapitálu v Evropě. Kromě toho je příkladem pro ostatní země ve zvyšování vojenských výdajů, jak to požadují Spojené státy od svých spojenců a upev-

ňuje si tak své „zvláštní“ postavení ve vztahu k nim.

Skladba vojenského rozpočtu v tomto finančním roce je zaměřena především na možnost zvýšení modernizace britských ozbrojených sil. Zvýšil se poněkud i podíl investičních nákladů na úkor provozních do poměru 37:63. Modernizace se soustřeďuje především na jednotky předurčené pro středoevropské válčiště.

Můžeme očekávat, že Velká Británie bude i nadále výrazně podřizovat svou vojenskou politiku cílům USA, což se bude odrážet v trvalém růstu jejich vojenských výdajů. Tento trend však může být narušen, budou-li pokračovat ekonomické potíže Velké Británie v současných poměrech a nedojde k výraznějšímu zlepšení.

Podle operačního členění britských ozbrojených sil mají hlavní význam ve vojenském rozpočtu pro finanční rok 1973 a 1974 úvěry pro:

Strategické síly tvoří čtyři ponorky na jaderný pohon vyzbrojené RS POLARIS A3, které jsou zařazeny do pohotovostního systému NATO.

Přidělené úvěry ve výši 39 mln liber jsou jen o 2,6 % vyšší než v předchozím roce. Ekonomická slabost Velké Británie nedovoluje zajišťovat jejich početní růst ani modernizaci (výměnou RS POLARIS A3 řízenými střelami POSEIDON).

Pozemní vojsko určené pro evropské válčiště tvoří jednotky rozmístěné na území NSR a západního Berlína a vyčleněné jednotky dislokované na území Velké Británie.

Přidělené úvěry ve výši 497 mln liber jsou o 20,6 % vyšší než v předchozím roce. Bude jich použito na pokračování modernizace výzbroje a bojové techniky, především k dalším dodávkám tanků CHIEFTAIN, obrněných transportérů SCORPION, PTRS SWINGFIRE a PLRS RAPIER a BLOWPIPE.

Současný vojenský výzkum a vývoj má zajistit pro toto vojsko v dalších letech nové obměny obrněného transportéru SCORPION a obrněného transportéru FOX, nový typ tanku (vyvíjen ve spolupráci s NSR), nový typ raketometu (vyvíjen ve spolupráci s NSR a Itálií), nové typy houfnic, vylepšené PLRS a PTRS.

Dojde i k nákupu RS LANCE z USA, které vystřídají současné dělostřelecké rakety HONEST JOHN.

Pozemní vojsko určené pro zámořské válčiště tvoří malé jednotky, rozmístěné v klíčových oblastech světa (Dálný východ, Středomoří a Střední východ).

Přidělené úvěry ve výši 63 mln liber jsou o 21 % vyšší než v předchozím roce. Toto značné zvýšení svědčí o tom, že Velká Británie hodlá v uvedených oblastech i nadále udržovat síly pro možnost zásahu ve prospěch vlastních mocenských cílů.

Vojenské letectvo tvoří letecké jednotky podřízené Velitelství úderného letectva (na území Velké Británie), Velitelství

letectva v NSR a Velitelství letectva na Středním východě.

Přidělené úvěry ve výši 419 mln liber jsou o 26,9 % vyšší než v předchozím roce. Bude jich použito k nákupu prvních letounů JAGUAR, dalších letounů BUCCANEER a NIMROD, zavádění motorů PEGASUS u letounů HARRIER a přestavbě dalších letounů VICTOR Mk2 na cisternové. Budou zakoupeny i první protizemní RS MARTEL a PLRS RAPIER.

Na základě práce současného vojenského výzkumu a vývoje by vojenské letectvo mělo v příštích letech dostat nové víceúčelové letouny PANAVIA 200 (první dodávky jsou plánovány již v r. 1974), vrtulníky LINX, zlepšené RS SPARROW, palubní laserové dálkoměry, radiolokátory a jinou moderní elektroniku pro bojové letouny.

Vojenské námořnictvo tvoří veškerá plavidla, kromě ponorek na jaderný pohon podléhající strategickým silám.

Přidělené úvěry ve výši 419 mln liber jsou o 26,9 % vyšší než v předchozím roce. Bude jich především použito na výstavbu nových ponorek na jaderný pohon a různých typů povrchových lodí vybavených RS EXOCET a novými typy torpéd. Část letounů BUCCANEER obdrží první protizemní RS MARTEL.

V současné době uskutečňovaný vojenský výzkum a vývoj má pro vojenské námořnictvo v budoucnu zajistit pohon nových povrchových lodí za pomoci turbínových motorů, nové typy jaderných reaktorů pro ponorky, nové typy torpéd a PLRS SEA DART a SEA WOLF.

Při dokončení všech v současné době existujících výzkumných a vývojových programů a jejich postupném zavádění do výzbroje ozbrojených sil může britský vojenský rozpočet ve finančním roce roku 1980/81 dosáhnout výše 4,4 mld Lstg při 4,5 % podílu z hrubého společenského produktu.

Francie

Na rozpočtový rok 1973 byl schválen vojenský rozpočet ve výši 34 800 miliard Ffrs. Oproti předchozímu roku došlo ke zvýšení o 11,5 % v nominální hodnotě a o 3,5 %, vzhledem k pokračující značné inflaci, v reálné hodnotě. Jeho částka tvořila 3,15 % z hrubého společenského produktu a 18,7 % ze státního rozpočtu.

Rok 1973 byl třetím rokem třetího

dlouhodobého plánu modernizace francouzských ozbrojených sil. Plněním úkolů dlouhodobých plánů, především usilovnou výstavbou strategických sil, chce francouzský imperialismus postupně dosáhnout vedoucího postavení v rámci západní Evropy. I když jednotky francouzských ozbrojených sil nejsou součástí integračního seskupení NATO v Evropě, jejich po-

užití v případě válečného konfliktu se socialistickým táborem bude stejné jako u ostatních členských zemí paktu.

Poměrně rychlému zavádění moderní techniky do ozbrojených sil napomáhá skutečnost, že se Francii podařilo udržet ze všech kapitalistických zemí nejpříznivější skladbu vojenského rozpočtu, tj. poměr mezi provozními a investičními náklady, který v roce 1973 byl 52,6 : 47,4.

Vzhledem k hegemonistickým cílům francouzského imperialismu v západní Evropě se můžeme domnívat, že bude i nadále docházet ke zvyšování vojenských výdajů v nominální a reálné hodnotě. Připravované cíle čtvrtého dlouhodobého plánu modernizace ozbrojených sil však mohou být zčásti ovlivněny negativními dopady energetické krize a z ní vyplývajících hospodářské krize kapitalistického systému.

Podle operačního členění francouzských ozbrojených sil měly ve vojenském rozpočtu pro r. 1973 hlavní význam úvěry pro:

Strategické ozbrojené síly tvoří vojenské letectvo strategického určení, pozemní řízené střely SSBS a ponorky na jaderný pohon vyzbrojené RS MSBS.

Přidělené úvěry ve výši 5 396 mln franků byly o 13,7 % vyšší než v předchozím roce a byly hlavně určeny na udržování současných strategických sil v bojové pohotovosti, na výzkum a vývoj termonukleárních hlavíc pro RS SSBS a MSBS a urychlení prací na třetí ponorce na jaderný pohon.

Do konce sedmdesátých let budou na základě zpracovaných plánů převedeny do bojové pohotovosti další tři ponorky na jaderný pohon vybavené RS MSBS, dojde k výměně hlavíc u RS SSBS a MSBS za termonukleární, budou pokračovat výzkumné práce na vylepšených jaderných reaktorech pro ponorky i v oblasti nových termonukleárních zbraní.

Manévrové síly tvoří svazky polního vojska podřízené velitelství 1. A, vojenské letectvo podřízené 1. TLV a konvenční plavidla a letectvo vojenského námořnictva. S jejich použitím se počítá hlavně na evropském válčišti.

Přidělené úvěry ve výši 10 635 mln franků byly o 15,8 % vyšší než v předchozím roce. Měly sloužit hlavně k přípravě obsluh řízených střel PLUTON, nákupům nových středních tanků AMX-30, vrtulníků SA-341 a SA-330, radiolokátorů OLIFANT a RATA, PLRS ROLAND, letounů MIRAGE F.1, MIRAGE 5 a JAGUÁR, protizemních RS MARTEL a modernizaci konvenčních povrchových plavidel a ponorek.

Do konce sedmdesátých let tyto síly podle plánů dostanou RS PLUTON (dodávky začnou v r. 1977), které budou spolu s letouny MIRAGE IIE a JAGUÁR vyzbrojeny novými typy jaderných hlavíc a pum. Budou dodány další střední tanky AMX-30, lehké tanky AMX-13, samohybná děla na podvozku AMX 30, PLRS ROLAND, nové raketomety, PTRS MILAN, nákladní automobily a obrněné transportéry VAB. Vojenské letectvo obdrží další letouny MIRAGE IIE, JAGUÁR, MIRAGE F1 a TRANSALL. Bude pokračovat i další modernizace povrchových plavidel a ponorek vojenského námořnictva.

Bezpečnostní síly tvoří jednotky operační obrany území, jednotky územní PVO a vyčleněné jednotky námořnictva určené k ochraně pobřeží.

Přidělené úvěry ve výši 3 376 mln franků byly o 13,8 % vyšší než v předchozím roce a byly hlavně určeny na modernizaci pěchotních zbraní, k nákupům PTRS MILAN a obrněných automobilů.

Intervenční síly tvoří jednotky 11. vvd, obojživelné brigády a další jednotky umístěné mimo Francii.

Přidělené úvěry ve výši 1 423 mln franků byly o 17,8 % vyšší než v předchozím roce.

Velení francouzských ozbrojených sil počítá s jejich použitím v případě potřeby i na středoevropském válčišti.

Při dokončení všech v současné době plánovaných programů vývoje nových zbraňových systémů a uskutečnění jejich nákupů může francouzský vojenský rozpočet v r. 1980 dosáhnout výše téměř 57 mld Ffrs při 3,6 % podílu z hrubého společenského produktu.

Další růst vojenských výdajů členských zemí NATO potvrzuje, že současné uvolňování politických, ekonomických a kulturních vztahů mezi zeměmi s rozdíl-

ným společenským zřízením zatím našlo odraz ve vojenské oblasti. Naopak, atlantická aliance nadále usiluje o dosažení vojenské převahy pro možnost řešení

historického sporu se socialismem silou. Vydává proto nebývalé prostředky na další zkvalitňování strategických jaderných sil i sil všeobecného určení. V souladu s Nixonovou doktrínou „realistického odstrašování“ se od počátku sedmdesátých let evropské členské země NATO soustřeďují na výstavbu konvenčních sil. Za tímto účelem zpracovaly plány modernizace jednotlivých národních armád, které se snaží důsledně plnit. To se odrazilo i ve výši vojenských výdajů, které u členských evropských zemí aliance vzrostly z 25 miliard dolarů v r. 1970 na 32 miliard v r. 1973.

Určitou slabinou vojenských rozpočtů kapitalistických zemí je stálý růst provoz-

ních výdajů na úkor investičních výdajů. Základní příčinou tohoto vývoje je skutečnost, že pro obsluhu nových moderních složitých zbraňových systémů je zapotřebí kvalifikovanějších (a tím i dražších) lidských kádřů.

Vzhledem ke skutečnosti, že si Spojené státy zachovají vedoucí postavení v rámci aliance a že tudíž Nixonova doktrína zůstane i nadále určující v celkové vojenskopolitické orientaci NATO, bude docházet k dalšímu zvyšování vojenských výdajů kapitalistických zemí i v budoucnu. Tento obecný trend mohou do jisté míry narušit některé ekonomické a sociální těžkosti a otřesy, vyplývající z prohlubující se všeobecné krize kapitalismu.